

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm TURBO PASCAL'A GİRİŞ	11
PROGRAM GELİŞTİRME ORTAMI (IDE)	11
Ana Menü.....	13
Alt Menüler.....	14
Programın Yazımı (Edit)	24
Programın Saklanması (Save).....	25
Programın Derlenmesi (Compile)	26
Programın Çalıştırılması (Run)	27
EXE Uzantılı Dosya Oluşturma.....	28
PASCAL KARAKTER SETİ	29
Turbo Pascal'da Kullanılan Komut ve Kelimeler.....	30
PASCAL PROGRAMININ GENEL YAPISI.....	31
Program Başlığı	33
Tanımlama Bloğu.....	34
Ana Program Bloğu.....	37
2. Bölüm SABİTLER DEĞİŞKENLER ve OPERATÖRLER	43
SABİTLER	43
Sabit (Constant) Tanımlama	43
DEĞİŞKENLER	44
Değişken (Variable) Tanımlama	44
Değişken İsimleri.....	45
Değişken ve Sabit İsmi Seçilirken Dikkat Edilmesi Gereken Kurallar	45
Değişken Tipleri	46
Standart Değişken Tipleri.....	46
Tamsayı (Integer) Tipi Değişkenler	46
Ondalıklı Sayı (Real) Tipi Değişkenler	49
Karakter (Character) Tipi Değişkenler.....	50
Karakter Dizisi (String) Tipi Değişkenler	50
Mantıksal (Boolean) Değişken Tipi.....	51
Programcının Tanımladığı Değişken Tipleri	51
Tip tanımlama	52
Dizi Tipi Değişkenler	53
Dizi Tipi Değişkenlerin Tanımlanması	53
Küme (Set) Tipi Değişkenler	54
IN operatörü.....	54
Küme Tipi Değişkenlerin Tanımlanması.....	54
Küme Tipi Değişkenlere Değer Atama	55
Küme işlemleri	56
Sıralı Tip Değişkenler	57
Sıralı Tip Değişkenlerin Tanımlanması	57
Sınırlı Tip Değişkenler	58
Sınırlı Tip Değişkenlerin Tanımlanması	58

Kayıt (Record) Tipi Değişkenler	59
Kayıt (Record) Tipinin Tanımlanması	59
Kayıt (Record) Tipi Değişken Tanımlanması.....	60
Operatörler	62
Aritmetik İşlem Operatörleri	62
Karşılaştırma Operatörleri	63
Mantıksal Operatörler	64
3. Bölüm TEMEL GİRİŞ / ÇIKIŞ KOMUTLARI	67
WRITELN	67
WRITE	67
READLN	71
READ	73
FORMATLI ÇIKIŞ	75
Tam Sayıların (Integer) Formatlanması.....	75
Ondalıklı (Real) Sayıların Formatlanması.....	76
Karakterlerin (Char) Formatlanması	78
Karakter Dizilerinin (String) Formatlanması.....	79
Mantıksal (Boolean) Verilerin Formatlanması	80
VERİ KONTROLÜ (COMPILER BİLDİRİLERİ).....	82
Derleyici (Compiler) Bildirisi Tanımlamak	82
FORWARD bildirisi	83
R bildirisi	83
I bildirisi	84
I (INCLUDE DOSYA) Bildirisi.....	84
4. Bölüm PROGRAM AKIŞININ KONTROLÜ	87
DALLANMA DEYİMLERİ.....	87
IF-THEN deyimi	87
IF-THEN_ELSE deyimi	89
CASE-OF deyimi.....	94
DÖNGÜLER	96
GOTO deyimi	97
FOR - DO deyimi	100
WHILE - DO deyimi.....	112
REPEAT-UNTIL deyimi	123
5. Bölüm İNDİSLİ DEĞİŞKENLER	131
İNDİSLİ DEĞİŞKENLERİN TANIMI	131
TEK BOYUTLU DEĞİŞKENLER.....	132
Sıralama (Sort) İşlemi	138
İKİ BOYUTLU DEĞİŞKENLER	146

6. Bölüm STANDART PROSEDÜR VE FONKSİYONLAR	151
MKDIR prosedürü	151
PARAMCOUNT fonksiyonu	152
PARAMSTR fonksiyonu.....	153
GETDIR prosedürü	154
CHDIR prosedürü	155
IORESULT fonksiyonu.....	156
RMDIR prosedürü.....	158
GETDATE prosedürü.....	159
GETTIME prosedürü.....	159
SETDATE prosedürü	160
SETTIME prosedürü	161
CHR fonksiyonu	161
ORD fonksiyonu.....	162
PRED fonksiyonu.....	163
SUCC fonksiyonu.....	164
TEXTBACKGROUND prosedürü	164
TEXTCOLOR prosedürü.....	164
LOWVIDEO prosedürü	165
NORMVIDEO prosedürü	166
READKEY fonksiyonu	167
KEYPRESSED fonksiyonu	168
GOTOXY prosedürü	169
WINDOW prosedürü.....	170
COPY fonksiyonu.....	170
CONCAT fonksiyonu	171
LENGTH foksiyonu	172
POS fonksiyonu	173
DELETE prosedürü.....	174
INSERT prosedürü	175
STR prosedürü.....	176
VAL prosedürü	177
EXIT prosedürü.....	178
HALT prosedürü.....	179
DELAY prosedürü	179
SOUND prosedürü.....	180
NOSOUND prosedürü	180
CLREOL prosedürü	181
DELLINE prosedürü.....	182
INSLINE prosedürü.....	183
WHEREX fonksiyonu.....	184
WHEREY fonksiyonu.....	184
RANDOM fonksiyonu.....	185
SIZEOF fonksiyonu.....	186
UPCASE fonksiyonu.....	187
ABS fonksiyonu.....	188

VIII

INT fonksiyonu	188
FRAC fonksiyonu	189
TRUNC fonksiyonu	189
ROUND fonksiyonu	189
ODD fonksiyonu	190
SQR fonksiyonu	190
SQRT fonksiyonu	190
SIN fonksiyonu	191
COS fonksiyonu	191
ARCTAN fonksiyonu	191
EXP fonksiyonu	192
LN fonksiyonu	193
7. Bölüm ALT PROGRAMLAR	197
PROSEDÜR ALT PROGRAMLARI	197
Prosedür Kuralları	197
Prosedürlerde Değer Aktarımı	199
Değer Aktarmayan Prosedürler (PARAMETRESİZ PROSEDÜRLER)	199
Değer Aktaran Prosedürler (PARAMETRELİ PROSEDÜRLER)	205
Tek Yönlü Değer Aktarımı	205
Çift Yönlü Değer Aktarımı	208
FONKSİYON ALT PROGRAMLARI	210
Fonksiyon Tanımlama	210
Özyineleme (İç İççe Fonksiyon Kullanımı)	211
Alt Programların Yan Etkileri	215
8. Bölüm KÜTÜPHANELER (UNITS)	219
Pascal'ın Standart Kütüphaneleri (Units)	219
Programcı Tanımlı Kütüphaneler	219
9. Bölüm DOSYALAR	225
DOSYA KAVRAMI	225
TEXT DOSYALARI (SIRALI ERİŞİMLİ DOSYALAR)	226
Text Dosyalarda Kullanılan Standart Fonksiyonlar	227
EOLN ve EOF fonksiyonları	227
EOLN fonksiyonu	228
EOF fonksiyonu	228
Dosya Oluşturmak	228
Text Editörü İle Dosya Oluşturmak	228
Dosya Temsilcisinin Tanımlanması ve Dosya İsmi'nin Atanması	231
TEXT bildirisi	231
ASSIGN prosedürü	231
RESET prosedürü	231
CLOSE prosedürü	232
TRUNCATE prosedürü	232
Text Dosyasından Veri Okuma Prosedürleri	233

READ ve READLN prosedürleri	233
Pascal Komutları Kullanarak Dosya Oluşturmak.....	235
WRITE ve WRITELN prosedürleri.....	235
REWRITE prosedürü.....	236
Dosyaya Bilgi Yazmak	236
Dosyadan Bilgi Okumak	238
Dosyaya Bilgi Ekleme	238
APPEND prosedürü.....	238
Dosyadan Bilgi Silme	240
ERASE prosedürü	240
RENAME prosedürü	240
Dosyadaki Bilgiyi Değiştirmek.....	242
Text Dosyaları ile Veri Tabanı (Database) Programları Düzenlemek	244
Programlara Menüden Kumanda Etmek	251
RECORD TİPİ DOSYALAR (RASGELE ERİŞİMLİ DOSYALAR).....	252
Record Tipi Dosyaların Özellikleri	252
Record Tipi Dosya Oluşturmak.....	254
Kayıt Alanının Tanımlanması.....	254
Record Tipi Dosya Temsilcisinin Tanımlanması	254
Kayıt Değişkenlerinin Tanımlanması	255
Record Tipi Dosya İsmine Atanması	255
Record Tipi Dosyanın Açılması	255
Record Tipi Dosyaya Veri Yazmak ve Okumak	256
Record Tipi Dosyada Bir Kayda Erişim	256
SEEK prosedürü	256
FILESIZE fonksiyonu.....	256
FILEPOS fonksiyonu	257
Record Tipi Dosyanın Kapatılması	257
Record Tipi Dosyaya Bilgi Yazmak	259
Record Tipi Dosyadan Bilgi Okumak.....	261
Record tipi Dosyadan Bilgi Aramak	262
Record Tipi Dosyadan Bilgi Silme	264
10. Bölüm PORT'LARIN KULLANIMI	267
PARALEL PORT'UN KULLANIMI	267
SERİ PORT'UN KULLANIMI	275
11. Bölüm GRAFİK.....	277
GRAFİK MOD KAVRAMI.....	277
EKKRAN BOYUTLARI.....	277
Grafik Ekranına Geçmek	279
DETECT fonksiyonu	279
DETECTGRAPH prosedürü	279
INITGRAPH prosedürü	280
Grafik Ekranını Kapatmak.....	281
CLOSEGRAPH prosedürü	281

Grafik hatalarının Kontrolü.....	281
GRAPHRESULT fonksiyonu	281
GRAFİK PROSEDÜR ve FONKSİYONLARI	282
SETCOLOR prosedürü.....	282
SETMAXCOLOR fonksiyonu	282
LINE prosedürü.....	282
GETMAXX ve GETMAXY fonksiyonları	284
RECTANGLE prosedürü (Dikdörtgen Çizmek)	284
CIRCLE prosedürü (Daire Çizmek)	285
ELLIPSE prosedürü	286
PUTPIXEL prosedürü (Nokta Koymak)	287
Çizgi Stilini Belirlemek	289
SETLINESTYLE prosedürü	289
SETFILLSTYLE prosedürü	290
BAR prosedürü (Sütun Grafiği Çizmek)	291
BAR3D prosedürü (3 Boyutlu Sütun Grafiği Çizmek).....	292
Grafik Ortamında Yazı Yazmak	293
OUTTEXT ve OUTTEXTXY prosedürleri	293
Yazı Stilini ve Büyüklüğünü Belirlemek	294
SETTEXTSTYLE prosedürü	294
LINETO prosedürü.....	295
MOVETO prosedürü	296
12. Bölüm ÖRNEK PROJE PROGRAMLARI	299
EDİTÖR PROGRAMLARI YAZMAK	299
Editör Zemini ve Yazı Rengini Değiştirme	299
Editör Programlarında Bul ve Değiştir İşlemleri.....	302
Fonksiyon Tuşlarına Fonksiyonlar Atamak.....	305
Programlara Şifreli Ulaşma.....	306
FARE PROGRAMLARI YAZMAK	308
İmleç Görüntüsünü Yok Etmek	308
Fare Koordinatları Gösteren Program	309
ÇİZİM PROGRAMLARI YAZMAK	311
PARALEL PORT'UN KULLANIMI	325
Paralel Port'u Kullanarak Elektrikli Cihazlara Kumanda Eden Program	325
TURBO VISION.....	327
TURBO PASCAL HATA MESAJLARI	339
DERLEYİCİ (COMPILER) HATA MESAJLARI	339
ÇALIŞMA ZAMANI (RUN-TIME) HATA MESAJLARI	342
SÖZLÜK.....	343
DİZİN	348
KAYNAKÇA.....	351
ASCII Kodları Tablosu	352